

Kázání: 221. Co dělat, když přijde bouřka

Kázání

Co dělat, když přijde bouřka

1. čtení: Jonáš 1, 1 - 12

1 Stalo se slovo Hospodinovo k Jonášovi, synu Amítajovu:

2 „Vstaň, jdi do Ninive, toho velikého města, a volej proti němu, neboť zlo, které páchají, vystoupilo před mou tvář.“

3 Ale Jonáš vstal, aby uprchl do Taršíše, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy a vyhledal loď, která plula do Taršíše. Zaplatil za cestu a vstoupil na loď, aby se s nimi plavil do Taršíše, pryč od Hospodina.

4 I uvrhl Hospodin na moře veliký vítr a na moři se rozpoutala veliká bouře. Lodi hrozilo ztroskotání.

5 Lodníci se báli a úpěli každý ke svému bohu a vrhali do moře předměty, které měli na lodi, aby jí odlehčili. Ale Jonáš sestoupil do podpalubí, ulehl a tvrdě usnul.

6 Přišel k němu velitel lodi a řekl mu: „Co je s tebou, ospalče! Vstaň a volej k svému bohu! Snad si nás tvůj bůh povšimne a nezahyneme.“

7 Zatím se lodníci mezi sebou smluvili: „Pojďte, budeme losovat a poznáme, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí.“ Losovali tedy a los padl na Jonáše.

8 Řekli mu: „Pověz nám, kvůli komu nás postihlo toto neštěstí. Čím se zabýváš? Odkud přicházíš? Z které země, z kterého lidu?“

9 Odpověděl jim: „Jsem Hebrej a bojím se Hospodina, Boha nebes, který učinil moře i pevninu.“

10 Tu padla na ty muže veliká bázeň a řekli mu: „Cos to udělal?“ Dozvěděli se totiž, že prchá od Hospodina, sám jim to pověděl.

11 Zeptali se ho: „Co teď s tebou máme udělat, aby nás moře nechalo na pokoji?“ Neboť moře se stále více bouřilo.

12 Odpověděl jim: „Vezměte mě a uvrhněte do moře, a moře vás nechá na pokoji. Vím, že vás tahle veliká bouře přepadla kvůli mně.“

2. čtení: Marek 4, 35 – 41

35 Téhož dne večer jim řekl: „Přeplavme se na druhou stranu!“

36 Opustili zástup a odvezli ho lodí, na které byl. A jiné lodi ho doprovázely.

37 Tu se strhla velká bouře s vichřicí a vlny se valily na loď, že už byla skoro plná.

38 On však na zádi lodi na podušce spal. Učedníci ho probudí a řeknou mu: „Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“

39 Tu vstal, pohrozil větru a řekl moři: „Zmlkni, utiš se!“ I ustal vítr a bylo veliké ticho.

40 Ježíš jim řekl: „Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?“

41 Zmocnila se jich veliká bázeň a říkali jeden druhému: „Kdo to jen je, že ho poslouchá i vítr i moře?“

Sestry a bratři, přiznávám, jsem suchozemec. Poprvé jsem spatřil moře až v osmnácti letech, když jsme se zde přítomným Jirkou dorazili stopem napříč Polskem až k Baltskému moři. Byl to tenkrát povznášející pocit, stát takhle s nohama ve slané vodě a hledět na nekonečnou hladinu.

Do té doby bylo naším jediným mořem Žernosecké jezero, kam nás v létě sousedi občas svezli přes Labe na jejich pramici. Později jsme se na jezero dostávali tak, že jsme řeku přeplavali nebo přešli po železničním mostě.

Žernosecké jezero a skutečné moře, to je jako nebe a dudy, co si budem povídat. Nicméně když

náhodou přišla letní bouřka, nebyla to ani na tom malém, jinak veskrze přívětivém jezeře, žádná legrace. Ne že by snad vlny převracely lodky, to ne. Stačilo ale, když se muselo veslovat, natož plavat, proti větru a dešti. Nic veselého.

Když si to takovou bouřku nad Žernoseckým jezerem vynásobíme deseti, nebo možná raději padesáti, dostaneme zhruba představu, v jaké šlamastice se ocitnul Jonáš na Středozezemním moři a učedníci s Ježíšem na Galilejském moři.

Oba příběhy, které jsme si dnes četli, spolu do určité míry souvisejí, ale také se podstatně liší. Pojdme si je stručně převyprávět.

Prorok Jonáš se rozhodl zmizet, protože ho Hospodin poslal do Ninive. V podstatě se mu ani nemůžeme divit. Dosud totiž proroci dostávali prorocké úkoly ve své vlasti, tedy v Izraeli a Judsku. Sice se tu a tam zmiňovali rovněž o cizích národech – o tom, jak dopadnou a co je potká – nikdy ale do cizích zemí nemuseli cestovat, natož aby tam nepříjemné zprávy rozhlašovali na návsích a na náměstích.

Nikdo nestojí o to, aby mu někdo odjinud mluvil do duše, to dá rozum. Místní obyvatelé by si to bezpochyby nenechali líbit. Docela určitě by takového proroka označili za zahraničního agenta a vsadili ho do vězení, možná rovnou popravili.

Aby toho nebylo málo, Jonáš měl navíc jet prorokovat do Ninive, což bylo hlavní město Assyrské veleříše, která tou dobou ovládala i prorokovu vlastní zemi. Bylo by to asi tak, jako by v sedmdesátých letech někdo z Československa dostal shůry úkol zajet do Moskvy a rozhlašovat tam, že jestli se Sověti nezmění, přijde na ně sametová revoluce a budou se muset klidit.

Hodně nebezpečná profese, tohle prorokování! Nepřekvapí proto, že se Jonáš sebral, nalodil se a zamířil namísto do Ninive na druhý konec světa, do Taršíše, který se údajně nacházel až někde v dnešním Španělsku.

Ne, nebojte se, sestry a bratři, nebudeme si teď celou Jonášovu story převyprávět. Z nedělní besídky víme, že to nakonec dopadlo nad očekávání dobře. Jonáš přece jen do Ninive dorazil a Ninivané si dali říct a změnili se pozitivním směrem. Nás v tuto chvíli hlavně zajímá bouře. Bouře totiž tu a tam zažíváme také, byť ne přímo na moři, ale zabrat člověku dají úplně stejně.

Lod', kterou se Jonáš vydal do Španělska na dovolenou, se v jedné takové bouři ocitla. Lodníci pobíhali sem a tam, házeli do moře, co bylo po ruce, aby lodi odlehčili, a také úpěli ke svým bohům. Nic moc jiného se ostatně v bouři na moři dělat nedá. Plachty jsou k ničemu a vesla jakbysmet.

Jenže jak tak všichni ti námořníci úpěli ke svým bohům, Jonáš se sebral, odešel do podpalubí a tvrdě usnul. Byl rozhodnutý. Nejen že nepůjde do Ninive, ani úpět k Hospodinu nebude. Věděl, že se ten nečas strhnul kvůli němu, vzal si proto prášek na spaní a chtěl to celé zaspát.

Jak hluboce lidské! Sami s tím máme zkušenosti. Někdy se také snažíme bouřku, jež nás potká, nějak zaspát v bláhové naději, že až se probudíme, bude pryč. Jinými slovy se tomu říká „strkat hlavu do písku“.

Nebývá to ovšem nejlepší řešení. V horším případě se nám vinou takového počínání mohou utopit všechny naděje, v lepším případě nás ale někdo z našeho postoje mrtvého brouka probudí a přiměje k akci. Jonáše probudili lodníci: „Co je s tebou ospalče! Vstaň a volej k svému bohu!“

A Jonáš námořníkům následně všechno přizná. Kdyby to byl býval udělal dřív, kdyby byl býval neprchal před úkolem, žádná bouře nemusela přijít. Kolik bouří, blesků, hromů a podobných nesnází

bychom si my lidé ušetřili, kdybychom neprchali před úkoly, který jsme od Boha dostali!

Přitom na rozdíl od Jonáše vůbec nemusíme jezdit do Ninive, natož do Moskvy. Stačí, když tam, kde jsme, nebudeme myslet jen na sebe, ale i na druhé; stačí, když budeme ochotni přiznat si, že jsme něco zvorali; stačí, když těm druhým, kteří jsou třeba zlí, jako původně byli Ninivané, neodepřeme možnost se změnit k lepšímu.

Nechme ale nyní, sestry a bratři, Jonáše Jonášem a pojďme se podívat na druhou bouři, která se pro změnu odehrála na moři Galilejském. Dřív než dorazila, seděl Ježíš na rybářské lodce a vyprávěl zástupu posluchačů na břehu o tajemství Božího království.

Boží království znamená, že všelijaké sebestředné a nelítostné vládce, mocnáře a potentáty, co jich na světě je, nahradí odedávna očekávaná vláda Boží, vláda spravedlivá a milosrdná. Zmíněné tajemství pak spočívá v tom, že už se tak děje, že už to začalo, mění se poměry – sice ne nijak překotně, nýbrž pomalu a jistě.

Postřehne to ovšem pouze ten, kdo má uši k slyšení a oči k vidění, ten, kdo tomu uvěří. A kdo tomu uvěří, začne žít podle nových pravidel tohoto království, kde už nemá místo strach ale důvěra.

Bouře, která vzápětí na Galilejské moře dorazila, měla tuhle víru u Ježíšových učedníků prověřit. Křehká rybářská bárka se v onu osudnou chvíli nacházela na cestě na druhý břeh.

„Tu se strhla velká bouře s vichřicí a vlny se valily na loď, že už byla skoro plná.“

V takové situaci se nedá dělat nic moc jiného, než vylítat vodu, aby se loďce odlehčilo, a také úpět k Bohu. Plachty jsou k ničemu a vesla jakbysmet.

Jenže, co to? Ustrašení učedníci v té noční hrůze zjišťují, že jejich učitel si klidně na zádi lodky spí. Nepochybně je musela napadnout souvislost s dávným prorokem Jonášem. Co když Ježíš také utíká před nějakým Hospodinovým úkolem! Co když si stejně jako Jonáš vzal prášek na spaní, aby celé téhle hrůze uniknul! Co když za celou tuhle bouřkovou šlamastiku může právě on!

„Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“ ptají se slušně učedníci Ježíše. Nejsou to žádní větrem ošlehaní námořníci, kteří tenkrát Jonáše vzbudili nepříliš přívětivými slovy: „Co je s tebou, ospalče!“ Učedníci si před svým učitelem uchovali respekt i v krizové situaci, jenom vystrašení nevědí, co si o tom všem mají myslet. Je tahle bouře snad Boží trest, kterým se Ježíš chce prospat?

„Tu Ježíš vstal,“ četli jsme, „pohrozil větru a řekl moři: Zmlkni, utiš se! I ustal vítr a bylo velké ticho. Ježíš řekl učedníkům: Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?“

Učedníkům je zřejmé, že všechno je jinak. Nejen, že Ježíš není žádným prchajícím prorokem, ale ani samotná bouře není žádným Božím trestem. Bouře holt tu a tam přicházejí a nemusí za tím být nutně nějaký viník, jako byl kdysi Jonáš. Spíš to vypadá, že bouře na Galilejském moři nebyla trestem, ale testem.

Nyní se ukáže, jak si učedníci poradí poté, co slyšeli Ježíšovo kázání o tajemství Božího království. Budou mít ze samého strachu v kalhotách? Budou stůj co stůj hledat někoho, kvůli komu se bouře strhla? Budou obviňovat Boha nebo se ho snažit nějak umluvit, aby toho nechal? Nic z toho by ovšem nemělo smysl a nic z toho by ani nenabízelo řešení, jak z bouře ven.

Jediným skutečným řešením je přebít strach vírou. „Proč jste tak ustrašení? Ještě nemáte víru?“ ptá se Ježíš učedníků. Evidentně ji nemají, protože pořád ještě mají ze strachu srdce v krku.

Chtěli bychom toho po nich moc. Jsou přece jenom stále na samém začátku Ježíšovy školy a bude jim trvat ještě hodně dlouho, než pochopí, o čem tahle víra vlastně je a jak se projevuje.

My máme tu výhodu, že už to z novozákonních evangelií víme. Bouře přicházejí a odcházejí, nehledejme za nimi ale Pána Boha. Někdy si je přivodíme sami, většinou ale viníka nemá smysl hledat. Podstatné je, jestli už máme víru.

Takovou tu víru, kterou nás učil Ježíš. Víru, že tajemná Boží vláda spravedlnosti a milosrdenství je už v tomhle světě skutečností. Že Bůh nám nechce škodit, naopak, je s námi navzdory tomu co se děje – ba dokonce i tehdy, když se nám zdá, že spí. Jde jen o to nepropadnout strachu a sebelítosti, ale věřit, že jakkoli hrozná bouře nemá moc nás udolat a zničit.

Víte, sestry a bratři, jak by ten dnešní příběh o učednících v bouři dopadnul, kdyby měli víru, o níž Ježíš mluvil? Docela jednoduše. Učedníci by v tom nečasu samozřejmě z lodky vylévali vodu o sto šest. To za nás nikdo neudělá.

Plachty by byly ale k ničemu a vesla jakbysmet. Někdy je prostě třeba vzdát se představy, že se dá bouře nějak odveslovat, že se z ní dá nějak odplachtit. Často nedá. Potom je na místě vylévat vodu, aby se loďka úplně nepotopila. A to se nedá jinak, než že spolupracujeme s druhými, než že se povzbuzujeme a stojíme při sobě.

Kdyby bývali učedníci nepropadli strachu, kdyby měli tuhle tajemnou víru, jistě by bouři přestáli a nepotřebovali by žádný zázrak. Právě téhle víře nás chce Ježíš naučit. Nebude to hned, stále jsme tak trochu na začátku. Nevadí, hlavně nepropadat strachu, máme na to celý život.

PeČ

SPCH 23. 6. 2024

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté – Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté – Síť víry](#)